

RAPORT DE SPECIALITATE

cu referire la proiectul de hotărâre privind acordarea unui suport financiar pentru copiii cu dizabilități, din municipiul Cluj-Napoca

Având în vedere:

Referatul de aprobare nr. 125.716/1/05.02.2024 al Primarului municipiului Cluj-Napoca;

Proiectul de hotărâre privind acordarea unui suport financiar pentru copiii cu dizabilități, din municipiul Cluj-Napoca;

Direcția de Asistență Socială și Medicală (DASM), Direcția Juridică și Direcția Economică precizează următoarele:

Unul din obiectivele generale, așa cum se regăsește în *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*, aprobată prin H.G. nr. 877/2018, este ca „România, alături de alte 192 de state, să își asume stabilirea cadrului național pentru susținerea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă și Agenda de Acțiune de la Addis-Abeba. Planul de acțiune global, pe care România alege să-l susțină în următorii ani, se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, in justiției sociale și protejării planetei până în anul 2030. Este un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate, prin care se urmărește consolidarea unui climat de siguranță și libertate, în care «nimeni nu va fi lăsat în urmă»...”.

Autoritățile publice locale trebuie să-și asume rolul de a asigura protecția socială a tuturor membrilor comunității, prin măsuri de prevenire a excluziunii sociale, în baza principiilor generale pe care se întemeiază sistemul de asistență socială, universalitatea, respectarea demnității umane, solidaritatea socială, parteneriatul, subsidiaritatea, participarea beneficiarilor, transparența și nediscriminarea. Astfel, Primăria municipiului Cluj-Napoca împreună cu Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca asigură, pe lângă serviciile sociale acordate prin unitățile de asistență socială din structura Direcției de Asistență Socială și Medicală, finanțarea unor programe sociale dedicate persoanelor fără venituri sau cu venituri reduse, respectiv *Programul social „Alimente”*, *Programul multianual Promovarea sănătății orale prin creșterea accesibilității populației defavorizate la servicii de stomatologie*, programul prin care se acordă ajutorul pentru plata chiriei persoanelor singure/familiilor marginalizate social sau aflate în risc de marginalizare și excluziune socială, rezidente pe raza municipiului Cluj-Napoca, *Programul de acordare a unui suport alimentar elevilor de la Școala Gimnazială „Traian Dârjan”*, Școala Gimnazială „Nicolae Iorga” și pentru preșcolarii de la Grădinița cu Program Prelungit „Mămăruța”, Structura II, din municipiul Cluj-Napoca sau acordarea gratuității transportului urban pe mijloacele de transport în comun pentru persoanele vârstnice, pensionari, veterani și văduve de război, luptători pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989, urmași ai eroilor-martiri, cu domiciliul în municipiul Cluj-Napoca, și pentru cetățenii de onoare ai municipiului Cluj-Napoca, precum și pentru persoanele cu handicap și asistenții personali/însoțitori ai acestora, cu domiciliul în municipiul Cluj-Napoca.

În baza principiului asigurării de oportunități egale, autoritățile publice competente au obligația să asigure toate măsurile necesare destinate persoanelor cu dizabilități în scopul accesului nemijlocit și neîngrădit la educație, sănătate, ocupare, justiție, precum și la toate tipurile de servicii publice de interes general și servicii sociale și facilitării participării lor active la viața comunității.

În Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități "O Românie echitabilă" 2022-2027, aprobată prin H.G. nr. 490/2022, se menționează: "*Dizabilitatea implică cel mai adesea cheltuieli suplimentare specifice care trebuie acoperite pentru ca persoana să poată trăi în mod adecvat în societatea din care face parte. Alte lipsuri care se răsfrâng negativ asupra standardului de viață țin de lipsa unei metodologii de evaluare a nevoilor locale de servicii, de neasigurarea unui nivel adecvat de finanțare pentru beneficiile pentru persoanele cu dizabilități, de insuficienta asigurare cu dispozitive și tehnologii de asistență și altele*".

Conform Buletinului statistic al Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (https://anpd.gov.ro/web/transparenta/statistici/#Statistica_202) în trimestrul 3 al anului 2023, la 30 septembrie 2023, la nivel național erau 909.754 persoane cu dizabilități, încadrate în grad de handicap, din care 77.638 erau copii, din care 48.276 cu handicap grav, 10.536 cu handicap accentuat, 16.774 cu handicap mediu și 2.052 cu handicap ușor.

La nivelul județului Cluj, la 30 septembrie 2023, datele statistice sunt următoarele: 30.574 persoane cu handicap, din care 2.476 erau copii, iar 28.098 erau adulți.

În municipiul Cluj-Napoca, la 31 decembrie 2023, situația statistică este următoarea: 11.483 persoane încadrate în grad de handicap, din care 10.545 erau adulți, iar 936 erau copii. Repartiția copiilor pe grade de handicap se prezintă astfel: 582 cu handicap grav, 70 cu handicap accentuat, 196 cu handicap mediu și 90 cu handicap ușor.

Este cunoscut și acceptat faptul că persoanele cu nevoi speciale au mai puține posibilități de afirmare și o calitate a vieții mai scăzută. Primăria și Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca, prin acțiunile, proiectele și programele sociale aprobate, vizează îmbunătățirea condițiilor de viață, crearea cadrului necesar ca aceste persoane să se poată manifesta, să-și evidențieze utilitatea și să-și valorifice potențialul, în vederea creșterii calității vieții acestor persoane și a familiilor lor.

Serviciile de intervenție și recuperare au un impact semnificativ asupra copilului și familiei acestuia. Familia unui copil cu nevoi speciale va resimți dezaprobare, izolare socială, stres, frustrare, lipsa ajutorului. Stresul generat de existența unui copil cu nevoi speciale poate afecta atât viața de familie, cât și dezvoltarea implicită a copilului în egală măsură. Familiile cu copii cu dizabilități, înregistrează rate mari de divorț și sinucidere, iar copiii cu dizabilități, sunt mai expuși abuzurilor decât copiii fără dizabilități. Acțiunile, proiectele și programele sociale dedicate persoanelor cu dizabilități au ca efect îmbunătățirea stimei de sine a părinților, a atitudinii. Studiile axate pe dezvoltarea copilului arată că dezvoltarea acestuia și învățarea sunt mai rapide în primii ani de viață. De aceea, momentul intervenției timpurii devine foarte important, în situațiile în care există riscul ca un copil să piardă oportunitatea de a învăța sau a se recupera, chiar atunci când se află în stare de maximă receptivitate.

În județul Cluj funcționează în prezent patru centre publice de recuperare pentru copii cu dizabilități, dintre care trei sunt în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj și unul în subordinea Direcției de Asistență Socială și Medicală. Aceste centre de recuperare neuro-psiho-motorie care oferă servicii gratuite, au locuri limitate raportat la solicitările/numărul de copii cu dizabilități care necesită intervenție (cu liste de așteptare permanente) și nu pot acoperi toată gama de servicii de recuperare necesare. Majoritatea copiilor cu dizabilități rămân beneficiari direcți ai centrelor pentru o perioadă lungă de timp neputându-se asigura o rulare a cazurilor noi care au nevoie de intervenție specializată. În cazul centrelor private, costurile terapierilor sunt foarte mari, având în vedere faptul că procedurile terapeutice necesare copiilor, pentru a fi eficiente, se derulează pe perioade îndelungate, fapt care generează costuri mari pentru familie.

Asistența Socială și Protecția Copilului Cluj nu au resursele și capacitatea de a oferi toată gama de servicii de recuperare/reabilitare necesare pentru toți copii cu nevoi speciale, de ameliorare a situației acestora, pentru a dobândi un *status funcțional* care să le ofere independență, fără a mai fi necesar ajutorul din partea altor persoane. Datorită unui număr insuficient de unități specializate publice, respectiv centre de recuperare/reabilitare, care să ofere servicii gratuite, raportat la numărul de copii cu dizabilități din municipiul Cluj, recuperarea este deseori ineficientă, în majoritatea cazurilor obiectivele propuse atingându-se doar parțial la acest segment de vârstă, limitate de diagnostic, dar și de resursele financiare insuficiente ale familiei.

Nevoia de recuperare este continuă, în unele cazuri copiii cu dizabilități necesitând recuperare zilnică în vederea obținerii de rezultate optime. Costurile foarte mari ale recuperării în vederea suplimentării ședințelor de terapie gratuite, determină pe unii părinți să renunțe la terapie, în timp ce alții fac eforturi materiale foarte mari.

Considerând în mod generic că un caz are nevoie în medie de 3 intervenții a câte 3 terapii/săptămână (respectiv 3 ședințe de kinetoterapie/hidroterapie x 150 de lei = 450 de lei/săptămână, 3 ședințe de masaj 3x100 lei = 300 de lei/săptămână, 3 ședințe de logopedie x 150 de lei = 450 de lei/săptămână). Sunt cazuri în care se ajunge la un cost aproximativ de 4800 de lei pe lună, sumă care depășește de două ori salariul minim net pe economie.

În acest context, acordarea unui suport financiar pentru copiii cu dizabilități, din municipiul Cluj-Napoca, este justificată și ar fi de un real folos pentru acoperirea unei părți din costul nevoilor individuale ale acestora, contribuind astfel la creșterea calității vieții familiilor cu copii cu dizabilități, din municipiul Cluj-Napoca.

În vederea reglementării acordării acestei forme de sprijin financiar, propunem aprobarea *Metodologiei de acordare a suportului financiar pentru copiii cu dizabilități, din municipiul Cluj-Napoca*, cuprinsă în Anexa la proiectul de hotărâre.

Suportul financiar pentru copii cu dizabilități, din municipiul Cluj-Napoca, va fi acordat în limita fondurilor bugetare anuale aprobate cu această destinație în bugetul Direcției de Asistență Socială și Medicală.

Având în vedere cele de mai sus, proiectul de hotărâre îndeplinește condițiile de natură tehnică pentru a fi supus dezbaterii și aprobării plenului Consiliului local al municipiului Cluj-Napoca.

Din punct de vedere juridic, sunt incidente următoarele prevederi legale:

I. H.G. nr. 490/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități "O Românie echitabilă" 2022-2027;

II. Hotărârii nr. 1/2022 privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) pentru perioada 2021- 2030, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea nr. 127/2023;

III. Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare, respectiv:

• **art. 9 alin. (1) Beneficiile de asistență socială, în funcție de scopul lor, se clasifică astfel:**

c) *beneficii de asistență socială pentru sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale;*

alin. (2) Beneficiile de asistență socială se acordă în bani sau în natură și cuprind alocații, indemnizații, ajutoare sociale și facilități. (...)

- alin. (9) Beneficiile de asistență socială finanțate din bugetul de stat și, după caz, din bugetele locale se acordă sub rezerva achitării de către beneficiar a obligațiilor de plată față de bugetul local.

• **art. 10 În funcție de beneficiarul acestora, beneficiile de asistență socială pot avea:**

a) *caracter individual, acordate persoanei singure, unuia sau mai multor membri din familie a căror nevoie identificată constituie o situație particulară și necesită intervenție individualizată;*

b) *caracter familial, acordate pentru creșterea calității vieții în familie și menținerea unui mediu familial propice realizării funcțiilor de bază ale acesteia.*

• **art. 13**

(1) Beneficiile de asistență socială pentru sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale se acordă atât pentru asigurarea nevoilor de bază ale vieții, cât și în scopul promovării și garantării exercitării de către acestea a drepturilor și libertăților fundamentale și participării depline la viața societății.

(2) Principalele categorii de beneficii de asistență socială pentru sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale sunt următoarele:

a) *alocații pentru persoanele cu dizabilități;*

b) *indemnizații de îngrijire;*

c) *facilități, în condițiile legii.*

• **art. 15**

(1) Statul acordă beneficiile de asistență socială prin autoritățile administrației publice centrale sau locale, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare în domeniu.

(2) Beneficiile de asistență socială acordate de autoritățile administrației publice centrale, direct sau prin instituțiile aflate în subordinea acestora, se stabilesc în bani sau în natură și reprezintă măsuri financiare destinate asigurării unui standard minim de viață, susținerii familiei și copilului, promovării și garantării exercitării de către persoanele cu nevoi speciale a drepturilor și libertăților fundamentale.

(3) Beneficiile de asistență socială acordate de autoritățile administrației publice locale se stabilesc în bani sau în natură și sunt măsuri complementare celor prevăzute la alin. (2), susținute din bugetele locale.

• **art. 79**

(1) Promovarea și respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități reprezintă o obligație pentru autoritățile statului, pentru toate persoanele juridice de drept public și privat, precum și pentru toți cetățenii din România.

(2) Statul, prin autoritățile administrației publice centrale și locale, are obligația de a asigura măsurile

specifice de protecție și de asistență socială, în conformitate cu nevoile particulare ale persoanelor cu dizabilități, precum și în funcție de situația familială și socio-economică a acestora.

(3) În baza principiului asigurării de oportunități egale, autoritățile publice competente au obligația să asigure toate măsurile necesare destinate persoanelor cu dizabilități în scopul:

a) accesului nemijlocit și neîngrădit la educație, sănătate, ocupare, justiție, precum și la toate tipurile de servicii publice de interes general și servicii sociale;

b) facilitării participării active la viața comunității din care face parte persoana și a societății în general.

(4) O componentă prioritară a protecției persoanelor cu dizabilități privește asigurarea și facilitarea accesului la programe de abilitare/reabilitare, dispozitive medicale destinate recuperării unor deficiențe organice sau funcționale, precum și la echipamente tehnice asistive care să faciliteze viața de zi cu zi a persoanelor cu dizabilități, activitățile lor de studiu și cele profesionale.

- **art. 80 alin. (1)** Pentru protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, autoritățile publice au obligația să includă nevoile speciale ale acestei categorii de persoane în toate politicile publice, strategiile și programele de dezvoltare regională, județeană sau locală, precum și în programele guvernamentale.

- **art. 81 alin. (2)** În funcție de gradul de dizabilitate, precum și, după caz, de dificultățile familiale și socio-economice, persoanele cu dizabilități beneficiază de alocații, indemnizații și facilități, precum și de alte forme de sprijin financiar și în natură.

- **art. 112 alin. (1)** Pentru asigurarea aplicării politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială, autoritățile administrației publice locale au atribuții privind administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale.

IV. Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv:

-**art. 5 (1)** Copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, în condițiile prezentei legi.

(2) Răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților; aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia.

(3) În subsidiar, responsabilitatea revine colectivității locale din care fac parte copilul și familia sa. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului.

(4) Intervenția statului este complementară; statul asigură protecția copilului și garantează respectarea tuturor drepturilor sale prin activitatea specifică realizată de instituțiile statului și de autoritățile publice cu atribuții în acest domeniu.

- **art. 49 (1)** Copilul cu handicap are dreptul la îngrijire specială, adaptată nevoilor sale.

(2) Copilul cu handicap are dreptul la educație, recuperare, compensare, reabilitare și integrare, adaptate posibilităților proprii, în vederea dezvoltării personalității sale.

(...)

(5) Organele de specialitate ale administrației publice centrale și autoritățile administrației publice locale sunt obligate să inițieze programe și să asigure resursele necesare dezvoltării serviciilor destinate satisfacerii nevoilor copiilor cu handicap și ale familiilor acestora în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea activă la viața comunității.

V. Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv:

- **art. 7 alin. (1)** Promovarea și respectarea drepturilor persoanelor cu handicap revin, în principal, autorităților administrației publice locale unde își are domiciliul persoana cu handicap și, în subsidiar, respectiv complementar, autorităților administrației publice centrale, societății civile și familiei sau reprezentantului legal al persoanei cu handicap.

- **alin. (2)** În baza principiului egalizării șanselor, autoritățile publice competente au obligația să asigure resursele financiare necesare și să ia măsuri specifice pentru ca persoanele cu handicap să aibă acces nemijlocit și neîngrădit la servicii.

- **art. 94 alin. (1) lit. a):** Protecția persoanelor cu handicap se finanțează din următoarele surse:

a) bugetul local al comunelor, orașelor și municipiilor;

VI. H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, respectiv art. 3 alin. (1):

(1) Atribuțiile Direcției în domeniul beneficiilor de asistență socială sunt următoarele:

- a) asigură și organizează activitatea de primire a solicitărilor privind beneficiile de asistență socială;
- b) pentru beneficiile de asistență socială acordate din bugetul de stat realizează colectarea lunară a cererilor și transmiterea acestora către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială;
- c) verifică îndeplinirea condițiilor legale de acordare a beneficiilor de asistență socială, conform procedurilor prevăzute de lege sau, după caz, stabilite prin hotărâre a consiliului local, și pregătește documentația necesară în vederea stabilirii dreptului la măsurile de asistență socială;
- d) întocmește dispoziții de acordare/respingere sau, după caz, de modificare/suspendare/încetare a beneficiilor de asistență socială acordate din bugetul local și le prezintă primarului pentru aprobare;
- e) comunică beneficiarilor dispozițiile cu privire la drepturile și facilitățile la care sunt îndreptățiți, potrivit legii;
- f) urmărește și răspunde de îndeplinirea condițiilor legale de către titularii și persoanele îndreptățite la beneficiile de asistență socială;
- g) efectuează sondaje și anchete sociale pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excluziune socială sau a altor situații de necesitate în care se pot afla membrii comunității și propune măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane;
- h) realizează activitatea financiar-contabilă privind beneficiile de asistență socială administrate;
- i) elaborează și fundamentează propunerea de buget pentru finanțarea beneficiilor de asistență socială;
- j) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de reglementările legale în vigoare.

VII. O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

respectiv:

- ale art.129, alin. (2), lit. d) potrivit căruia Consiliul local exercită atribuții privind gestionarea serviciilor de interes local;
- ale art. 129, alin. (7) lit. b) potrivit căruia Consiliul local exercită atribuții privind serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială,

proiectul de hotărâre îndeplinește condițiile legale pentru a fi supus dezbaterii și aprobării plenului Consiliului local al municipiului Cluj-Napoca.

Din punct de vedere economic, raportat la

I. Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, respectiv:

- art. 5 alin. (3) „Fundamentarea, dimensionarea și repartizarea cheltuielilor bugetelor locale pe ordonatori de credite, pe destinații, respectiv pe acțiuni, activități, programe, proiecte, obiective, se efectuează în concordanță cu atribuțiile ce revin autorităților administrației publice locale, cu prioritățile stabilite de acestea, în vederea funcționării lor și în interesul colectivităților locale respective”;

- art. 14 alin. (2) „Cheltuielile bugetare au destinație precisă și limitată și sunt determinate de autorizările conținute în legi speciale și în legile bugetare anuale”;

II. Hotărârea privind aprobarea bugetului general al municipiului Cluj-Napoca pe anul 2024, proiectul de hotărâre îndeplinește condițiile de natură economică pentru a fi supus dezbaterii și aprobării plenului Consiliului local al municipiului Cluj-Napoca.

Înainte de a fi supus dezbaterii și aprobării în plenul Consiliului local al municipiului Cluj-Napoca, în conformitate cu prevederile art. 7 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de hotărâre va fi supus consultării publice.

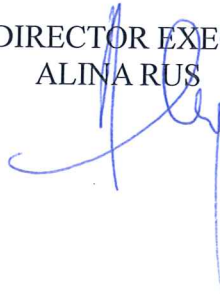
Având în vedere prevederile legale expuse în prezentul raport, apreciem că proiectul de hotărâre privind acordarea unui suport financiar pentru copiii cu dizabilități, din municipiul Cluj-Napoca, poate fi supus dezbaterii și aprobării plenului Consiliului local al municipiului Cluj-Napoca.

DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ
SOCIALĂ ȘI MEDICALĂ
DIRECTOR EXECUTIV,
AUREL MOCAN

DIRECȚIA JURIDICĂ

DIRECTOR EXECUTIV,
ALINA RUS

DIRECȚIA ECONOMICĂ,

DIRECTOR EXECUTIV,
OLIMPIA MOIGRĂDAN

05.02.2024.

ȘEF SERVICIU,
GABRIELA BERBECUȚ

ȘEF SERVICIU,
MARIUS URSACHE

CONSILIER JURIDIC,
IOAN PETRICĂ BORA

